

Vastgesteld: door het sectoraal advies college (sac) HEO op 2 november 2023

A. Toelichting

Dit formulier heeft als doel de beoordeling van opleidingsprofielen binnen de sector heo te structureren. Het bevat de criteria die het sac heo hanteert bij het de beoordeling van nieuwe of aangescherpte profielen. Deze criteria zijn afgeleid van de eisen die de Vereniging Hogescholen stelt aan deze profielen en het sectorplan HEO, dat weer de sectorale verkenning HEO 'Van Regie naar verantwoordelijkheid' als uitgangspunt heeft (zie ook Verantwoording). Het LOO dat een nieuw of aangescherpt opleidingsprofiel aanlevert, wordt gevraagd het onderstaande formulier ingevuld mee te sturen.

Elke in het CROHO-register opgenomen hbo-bacheloropleiding, die door meer dan één hogeschool wordt aangeboden, moet beschikken over een landelijk opleidingsprofiel. Een landelijk opleidingsprofiel (LOP) kent inhoudelijke vereisten en beschrijft op hoofdlijnen¹:

- het werk- c.q. beroepenveld waarvoor primair wordt opgeleid en de (internationale) ontwikkelingen die zich daarin voordoen ('beroepsprofiel', 'werkveld-illustraties');
- de ontwikkelingen in de voor de opleiding primair relevante kennisdomeinen ('body of knowledge');
- de basiscompetenties (kennis, houdingen, vaardigheden) die van pas-afgestudeerde hbo-ers, die in dat werk- c.q. beroepenveld willen gaan werken, (zullen) worden gevraagd;
- de wijze waarop het relevante werk- c.q. beroepenveld bij de beschrijving van bovengenoemde zaken betrokken is geweest en hoe de uitkomsten daarvan zijn verwerkt ('validatie').

In het sectorplan HEO staat de ambitie om opleidingsprofielen uniform op te bouwen vanaf januari 2023, om te beginnen met de beschrijving van de context van de opleiding. Dit borgt de vergelijkbaarheid en leidt tot meer transparantie in het opleidingsaanbod. Deze uitgangspunten gelden voor alle opleidingen in de keten, de Associate Degrees (Ad), de Bachelors (Ba) en de Masters (Ma).

De maatschappelijke veranderingen zijn het vertrekpunt van de LOP opbouw. Zij vormen de kapstok voor het verder vullen van de LOP-pijlers².

- 1- Context
- 2- 21st century skills
- 3- Omgeving
- 4- Beoogde leeruitkomsten
- 5- Dublin descriptoren
- 6- Perspectief
- 7- Verantwoording

Deze pijlers vormen in hun samenhang de volledige beschrijving van het opleidingsprofiel. Door de inhoud, opbouw en de vormvastheid kunnen deze profielen onderling vergeleken en beoordeeld worden.

---

¹ <https://www.vereniginghogescholen.nl/kennisbank/verenigingsafspraken-en-procedures/artikelen/procedure-opstellen-landelijk-opleidingsprofiel>

² https://www.vereniginghogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/001/254/original/Bijlage_1_-_A3_formaat_-_Schematische_weergave_opbouw_LOP_-_uit_verdiepingsdocument_'Handreiking_opbouw_lop'_bij_verkenningrapport_HEO_-_september_2021.pdf?1630072057

B. Formulier

1. Algemeen

- Naam van de bachelor opleiding:
- Contactpersoon LOO (naam, email):
- Datum opstelling landelijk opleidingsprofiel:
- Datum wanneer van kracht:

2. Opbouw LOP

Zijn in het LOP de volgende pijlers uit de LOP-opbouw beschreven. Graag korte toelichting per pijler of verwijzing naar de pagina's waarin dit is beschreven:

-1- Context

Beschrijving van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de opleiding voor de student in de context van:
Veranderende omgeving
Veranderende maatschappij

-2- 21st century skills

Beschrijving van de 21st century skills als fundatie voor de brede vaardigheden gekoppeld aan:
Veranderende technologie
Veranderende arbeidsmarkt

-3- Omgeving

Beschrijving van de omgeving waarin de opleiding zich bevindt en de student zich gaat bevinden, waarbij tenminste de pijlers: werkveld, regionaal, nationaal en internationaal, crossovers, stages en onderzoek worden uitgewerkt.

-4- Beoogde leeruitkomsten

Beschrijving van de beoogde leeruitkomsten op kwalificatieniveau (eindniveau) op een transparante en toetsbare wijze, waarbij inzichtelijk gemaakt wordt welke relatie de leeruitkomsten hebben op de punten -1-, -2-, -3-. Deze leeruitkomsten graag beschrijven in een set van 7-10.

In het sectorplan staat de ambitie dat studenten toegerust moeten zijn om te werken in cross-overs:

- Elke HEO-student kent het belang van en is in staat tot cross-over samenwerking³.
- Om dat te borgen neemt elk LOP leeruitkomsten op die voorwaardelijk zijn voor cross-over samenwerken.

Beschrijf de samenhang tussen de leeruitkomsten, kennis/vaardigheden/attitude, 21st century skills, Dublin descriptor en (inter)nationale opleidings- of beroepsstandaarden in onderstaande tabel.

Omschrijving Leeruitkomst	Bij voorkeur via de methode Tuning ⁴
Kennis, vaardigheden en houding	<i>Kennis:</i> <i>Houding:</i> <i>Vaardigheden:</i>
21st century skills (thema 2)	
Koppeling met Dublin-descriptor (thema 5)	
Koppeling (internationale) opleidings- of beroepsstandaarden	

-5- Dublin descriptor

Maak de koppeling naar het internationale domein gebruikmakend van de Dublin-descriptor en de Europese meta-raamwerken (EHEA, EQF). Het staat de opleiding vrij om het profiel daarnaast ook te beschrijven cf. de CALOHEE methode (Comparing Achievements of Learning Outcomes in Higher Education In Europe). Voor de verdere toelichting op en toepassing van het Calohee framework wordt verwezen naar de handleiding *Calohee, opleidingsprofielen verankeren in een internationale context*.

³ In het sectorplan HEO staan bij hoofdstuk 3 mogelijke vormen van cross-over onderwijs

⁴ Zie o.a. pagina 13 in de handleiding NLQF:

https://nlqf.nl/images/downloads/Verzoek_tot_inschaling/Handleiding_Formulieren_leeruitkomsten_2020_NCP_NLQF_28122020.pdf

-6- *Perspectief*

Beschrijf het opleidings*perspectief* door een beroepsprofiel te beschrijven. Maak de keuze dit met een beroep of beroepsomschrijving, taken, rollen, of kenmerken aan te duiden. Beschrijf de ontwikkeling in termen van verdwijnen en verschijnen.

Beschrijf de mogelijkheden tot cross-overs met andere profielen/sectoren vanuit het eigen profiel en de versterking daarvan.

En beschrijf de verhouding tussen het LOP en de (lokale) opleidingsprofielen en de mate waarin deze mogen afwijken/verbijzonderen.

-7- *Verantwoording*

Beschrijving van de wijze waarop de samenspraak en afstemming met het werkveld heeft geleid tot de vaststelling van het LOP. Hierbij wordt antwoord gegeven op zes keer "w": wanneer, waarom, wijze, wie, wat, waarde en waartoe.

Wanneer	Op welk moment of momenten heeft er overleg en/of afstemming plaatsgevonden
Waarom	Met welke reden en/of redenen heeft het overleg/afstemming plaatsgevonden
Wijze	Op welke wijze is de dialoog gevoerd, welke ruimte heeft het werkveld gekregen en benut om inbreng te leveren
Wie	Met welke (vertegenwoordigers van) partijen uit het werkveld is overleg/afstemming geweest, en waarom is voor deze vertegenwoordigers gekozen
Wat	Wat is besproken en hoe heeft besluitvorming plaatsgevonden
Waarde	Wat is de (meer)waarde van het overleg/afstemming geweest, welke verbeterpunten kunnen daarbij worden aangegeven
Waarvoor	Wat is de opbrengst van het overleg/afstemming en welke vervolg stappen zijn daaraan verbonden

In de verantwoording wordt het LOO gevraagd om minimaal 2 onderwijskundigen advies op consistentie en coherentie te vragen en daarop te reflecteren. Of bij een kleine(re) opleiding een onderwijskundige van een andere verwante opleiding.

3. Relatie opleidingsprofiel binnen het HEO-domein en met de Ad en master

- Wordt in het profiel aandacht besteed aan de wijze waarop de opleiding zich verhoudt tot de andere opleidingen in het HEO-domein zoals opgenomen in het sectorplan HEO?
- Wordt in het profiel aandacht besteed aan de wijze waarop de opleiding zich verhoudt tot – indien van toepassing – een Ad-opleiding en/of masteropleiding?
- Kennen differentiaties (afstudeerrichtingen/uitstroomprofielen) binnen de stamopleiding een gedeelde basis in deze stamopleiding? is de omvang van die basis vastgelegd in het opleidingsprofiel?

C. Verantwoording

Dit formulier is afgeleid van de volgende documenten:

- Procedure op- en vaststellen landelijke opleidingsprofielen bacheloropleidingen hogescholen (vastgesteld door de Algemene Vergadering van de HBO-raad op 15-10-2010)
- December 2012 Leidraad voor een landelijk opleidingsprofiel in de sector economie
- Sectorale verkenning "HEO met regie naar verantwoordelijkheid", september 2021
- Sectorplan HEO "Samen waarde creëren voor brede welvaart", december 2022.